

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΘΙΚΗ
ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

(με τις αιώνιες αξίες και σε σύζευξη με τη σκέψη)

Οι φαντασιώσεις και τα ψέματα του ανθρώπου χωρίς αυτογνωσία

(Επιλογή και σχηματισμός μεγάλης περίληψης)

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η ολική, μερική ή περιληπτική αναπαραγωγή και μετάδοση του παρόντος βιβλίου, κατά παράφραση ή διασκευή με οποιονδήποτε τρόπο (μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, φωτογραφικό κ.λ.π.) σύμφωνα με τους Ευρωπαϊκούς Νόμους και τους Διεθνείς Κανονισμούς, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του δημιουργού/δικαιούχου. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις δημόσιες υπηρεσίες, βιβλιοθήκες, οργανισμούς κ.λ.π. (Ν. 100/1975, 2121/1993 και λοιποί εν γένει κανόνες Διεθνούς Δικαίου).

All Rights Reserved

© Copyright: Κωνσταντίνος Γ. Νικολουδάκης

18541 Πειραιάς

E-mail: filosofiagr@yahoo.gr, info@kosmologia.gr

Τηλ.: +30 210 4811373 Κιν. +30 6932 77 33 73

Web site : <http://www.kosmologia.gr>

"Από παιδί και από τρελό μαθαίνεις την αλήθεια"

"Η γλώσσα κόκαλα δεν έχει και κόκαλα τσακίζει"

Λαϊκές ελληνικές ρήσεις

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΟΥ!

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ που θεμελιώνουν την Ηθική με εσωτερικές αξίες, ενοποιημένη με τη λογική και την κοσμολογία και επιβάλουν ανατροπές στην κοινωνική και πολιτική ζωή παγκοσμίως. Τις πιο σημαντικές απόψεις, μπορούμε να τις συγχωνεύσουμε σε τρεις-τέσσερις ευρείες ομάδες, τις οποίες υποδιαιρούμε σε περισσότερα μέρη για διευκόλυνση της ανάγνωσης και της κατανόησης ενός μεγάλου αριθμού σελίδων.

>>>>► Για τη συνέπεια στη σκέψη, τη διαχείριση και την αξιοπιστία της γνώσης. Η θεμελιακή διαφορά της σκέψης από τη γνώση. Η πιο στενή σχέση μεταξύ ψυχής, συμπεριφοράς και νόησης. (Μέρος πρώτο).

>>>>► Η πλάνη, η άγνοια, οι ανακρίβειες και τα κενά στη σκέψη, η βεβαιότητα και η αμφιβολία συνδέονται διαρκώς με ψυχολογικές αντιδράσεις και με τη συμπεριφορά, στο άτομο και ομαδικά. Ο σταθερός ρόλος της σκέψης και της ηθικής (με τις πνευματικές και αιώνιες αξίες) για τις ανθρώπινες σχέσεις και για την προσωπικότητα. Οι πρώτες σκέψεις και παρατηρήσεις για την (πνευματική) ηθική πριν από την έρευνα του φυσικού κόσμου. (Μέρος δεύτερο).

>>>>► Σκέψεις και παρατηρήσεις για την (πνευματική) ηθική μετά από την έρευνα του φυσικού κόσμου. Η πνευματική ηθική έτσι αποδεικνύεται παγκόσμια και μπορεί να προσδιοριστεί με το επίθετο «κοσμολογική» ηθική. Για τον προορισμό και το νόημα της ζωής. Αποδεικνύεται ότι οι φυσικοί νόμοι (ρυθμιστικές σχέσεις) που ρυθμίζουν εξωτερικά τα φαινόμενα και διατηρούν τον κόσμο επιβάλλονται με άμεσο/εσωτερικό τρόπο από την ύπαρξη του συνόλου του κόσμου και όχι από την περιστασιακή σύνδεση των μερών. (Μέρος τρίτο).

>>>>► Η σχέση της παγκόσμιας Ηθικής (με πνευματικές αξίες) με τη δικαιοσύνη, με τις πολιτικές επιστήμες και με την οργάνωση της κοινωνίας. Οι πνευματικές αδυναμίες συνολικά, η έλλειψη των ηθικών αξιών και η υλιστική άποψη για τον κόσμο γίνονται πιο φανερά όταν οι άνθρωποι συνεργάζονται, γίνονται μέλη μιας ομάδας, υποκινητές και υποστηρικτές και τελικά από τις συνέπειες στην οργάνωση της κοινωνίας. (Μέρος τέταρτο).

<•> Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΨΕΜΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Τα προβλήματα στη ζωή παρακινούν σε δράσεις και σε αντιδράσεις και σε επινοήσεις για την επίλυσή τους. Όταν τα προβλήματα είναι κοινά για όλους ή αυτά επαναλαμβάνονται τότε δημιουργούνται η ανάγκη για εκπαίδευση, προετοιμασία και θέσεις εργασίας. Το κακό και το καλό πάλι τα βρίσκουμε να συνδέονται μεταξύ τους αζεχώριστα. Κάποιοι θα ήθελαν και προσπαθούν να βλάψουν, αλλά περισσότερο ωφελούν, ενώ κάποιοι άλλοι ονειρεύονται ότι αγωνίζονται για κάτι καλό και αυτοί ζημιώνουν. Πολλές φορές, ο αγώνας και η υπεροψία με την οποία επιδιώκονται να επιλυθούν τα προβλήματα συγκεκριμένων προσώπων ή μιας κοινωνικής ομάδας, κρύβουν το δόλο για τη μετάθεση των προβλημάτων σε κάποιους άλλους. Γι' αυτό και η επίλυση των προβλημάτων δεν είναι πάντοτε κάτι απαραίτητο και αντιθέτως, πολλές φορές χρειάζεται να δημιουργηθεί πρόβλημα. Αν δεν υπήρχαν προβλήματα και δυσκολίες τότε όλοι θα είχαν αυτό που θα ήθελαν και στη σωστή στιγμή, με μια φανταστική συνεργασία, χωρίς κόπο και χωρίς κανένα εξαναγκασμό. Όμως, εδώ στη Γη, να ονειρεύεσαι μια κοινωνία χωρίς προβλήματα είναι ένας εφιάλτης για πολλούς, που έχουν στηριχτεί στα προβλήματα για να επιβιώσουν και για να επιβεβαιώσουν ένα ρόλο μέσα στον κόσμο. Χωρίς προβλήματα, κάποιοι γίνονται λιγότερο απαραίτητοι, πολλές θέσεις εργασίας αχρηστεύονται και πολλές επιχειρηματικές δράσεις περιορίζονται. Τελικά, μήπως βολεύει (προσφέρει πλεονεκτήματα και επιτρέπει τις παράλογες αξιώσεις, προσωπικά και ομαδικά) να μην υπάρχει αξιόπιστη γνώση στα σημαντικά ζητήματα, να είναι όλα τα ενδεχόμενα ανοιχτά και ορισμένες απόψεις να παραμένουν διάσπαρτες και χαμένες σε όγκους σπάνιων βιβλίων; Μήπως έτσι επιτρέπεται να λέμε χωρίς το φόβο της γελοιοποίησης τις ανοησίες μας και τις ανώριμες σκέψεις μας και να αμφισβητούμε εύκολα; Μήπως ένα πλήθος απόψεων και θεωριών προβάλλονται, αναπαράγονται και βρίσκουν απήχηση επειδή κάποιοι τραβούν τα φώτα της δημοσιότητας με τις πολυέξοδες συναντήσεις τους και με τη συμμετοχή τους σε δράσεις και σε συνεργασίες που διαφημίζονται; Η άποψη ότι ορισμένα από τα φιλοσοφικά ερωτήματα (σχετικά με τη δημιουργία του κόσμου και του ρόλου της ζωής) δεν θ' απαντηθούν ποτέ ή στην καλύτερη περίπτωση, θα χρειαστούν την πιο δύσκολη σκέψη, την πιο προχωρημένη επιστημονική γνώση, τους πιο χρονοβόρους μαθηματικούς υπολογισμούς είναι μια άποψη που βασίζεται στις φήμες και στην έλλειψη μιας ολοκληρωμένης απάντησης, που θα διδασκόταν στο εκπαιδευτικό σύστημα όλου του κόσμου. Πολλοί που κάνουν αυτή την απαισιόδοξη εκτίμηση, δεν δυσκολεύτηκαν να σχηματίσουν μια δική τους άποψη ή να ασπαστούν μια θρησκευτική διδασκαλία, αφήνοντας την ορθολογική έρευνα στους πιο αισιόδοξους και στους πιο δύσπιστους. Αν λείπει ακόμα η παγκόσμια ομοφωνία και

αν ακόμα δεν έχει διαδοθεί μια ολοκληρωμένη απάντηση, αυτή η καθυστέρηση και η έλλειψη συνδέονται με την έλλειψη θέλησης από όλες τις πλευρές. Είναι η ίδια έλλειψη θέλησης των ανθρώπων να βάλουν στον τρόπο ζωής τους περισσότερη ερευνητική σκέψη, με περισσότερη αυτοσυγκράτηση στην εξωτερική τους δράση και με επίγνωση των ζητημάτων που αγνοούν. Είναι η ίδια έλλειψη θέλησης, από την οποία ο μεγαλύτερος πληθυσμός της Γης στερείται την απαραίτητη τροφή και το νερό, που χρειάζονται καθημερινά, ενώ οι άνθρωποι όλης της Γης θα μπορούσαν να επιβιώνουν χωρίς να στερούνται. Δεν λείπουν η τεχνολογία, τα εργαλεία, τα μέσα πληροφόρησης και οι ικανοί άνθρωποι. Λείπει η απτότητα θέληση, λείπουν οι νόμοι που θα απαγόρευαν την εξαπάτηση και η εκτελεστική εξουσία, που θα εμπόδιζε την εξαπάτηση, τη μεγαλομανία και την κατάχρηση της λογικής, με ανατρεπτικές αλλαγές στην οργάνωση της κοινωνίας. Η θέληση είναι επιστρατευμένη από τη σκέψη για να εξυπηρετούνται άλλοι στόχοι και σχέδια και άλλες προτεραιότητες, ενώ η δειλία έχει μετονομαστεί σε ρεαλισμό. Κάτω από το βάρος της επιστημονικής γνώσης στα ζητήματα που θεωρούσαν φιλοσοφικά, θρησκευτικά και μεταφυσικά, όλοι εκείνοι που ηγούνται στην οργάνωση της κοινωνίας και έχουν την εξουσία (νομοθετική, δικαστική και εκτελεστική) θα κληθούν πρώτοι να ξεριζώσουν τις πιο επιπόλαιες, παράλογες και μεροληπτικές απόψεις που εμποδίζουν την ειρήνη, τη δικαιοσύνη, την κατανόηση και την καλή διάθεση ανάμεσα στους ανθρώπους, ακόμα και εκτός των συνόρων της χώρας τους.

Η Ηθική και η Λογική μπορούν με την επεξεργασία των εννοιών, χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις, να οδηγήσουν σε αδιέξοδο και ανατροπή πολλές αξίες, σκοπούς, τρόπους ζωής, ευφυνείς θεωρίες και νόμους. Τελικά, ο εγωκεντρισμός και η αδικία συνδέονται έτσι άμεσα με την άγνοια, την πλάνη, την επιπολαιότητα και τη μεροληψία, που, ακόμα και ένας άθεος μπορεί να πιστέψει στη δύναμη της Ηθικής και στην ανωτερότητα των εσωτερικών αξιών.

Εδώ θα εστιάσουμε την προσοχή μας σε μία μεγάλη υπερβολή και κατάχρηση της γνώσης από τους εξειδικευμένους και την παραπλάνηση, που αυτοί τροφοδοτούν με τη δημιουργία προτύπων, διαφημιστικών επινοήσεων και με πρόσθετα κίνητρα. Δεν είναι ασυνήθιστο, ο ειδικός (μεμονωμένα ή σαν στέλεχος εταιρίας) να εξαπατάει, να υπερβάλλει, να παρακινεί, να εκμεταλλεύεται την ανάγκη ή την αδυναμία των ανθρώπων, ακόμα και να επιβάλλει και να εκβιάζει με τον τρόπο του. Και συχνά είναι δύσκολο να αντισταθούμε ή να βρούμε το δίκιο μας. Μέσα από τα περιοδικά έντυπα, τις εφημερίδες, το ρα-

διόφωνο, την τηλεόραση, το διαδίκτυο και με όλους τους δυνατούς τρόπους διαφήμισης μας υπόσχονται, μας βρίσκουν την παραμικρή ατέλεια, προβάλλουν τις επιτυχίες τους, τις δυνατότητες της εμπειρίας τους και της γνώσης τους με τον πιο προσποιητό τρόπο. Και μπορεί πραγματικά να επιτυγχάνουν τα πιο απίστευτα ή να έχουν πίστη στις δυνατότητές τους, δεν τους αμφισβητούμε όλους. Ωστόσο, καταφέρνουν το ίδιο επιτυχώς να δημιουργούν επιθυμίες, να παρασύρουν τους ενδιαφερόμενους, να τους δεσμεύσουν, να βάζουν διλήμματα, να τους στερήσουν την υποστήριξη και ενώ προηγουμένως έχουν αποκρύψει τις δικές τους ελλείψεις και αδυναμίες (στη γνώση, στον τεχνικό εξοπλισμό, στις συνεργασίες).

Αυτό στο οποίο πρέπει να εστιάσουμε εδώ την προσοχή έχει σχέση με ένα ηθικό δίδαγμα. Το αποτέλεσμα του συσκοτισμού των ανώτερων ηθικών-εσωτερικών αξιών, του νοήματος της ζωής και της πολύ μεγάλης άγνοιας για την ευρύτερη πραγματικότητα. Η αυταπάτη, ότι δεν αξιοποιούμε τη ζωή μας εάν δεν τελειοποιηθούμε σε όσα έχουν κάποιοι εξειδικευτεί. Ότι πρέπει να επιδιώκουμε την τελειότητα εκεί που βρίσκουμε μία ατέλεια, ότι το αντικείμενό τους είναι το πιο σημαντικό για την πορεία στη ζωή και για την απόλαυσή της και τελικά να μην υπολογίζουμε τα χρήματα και να μη διανοούμαστε τις προτεραιότητες. Ακόμα και τις καταστροφικές συνήθειες, όπως είναι το κάπνισμα τσιγάρων, τις προβάλλουν σαν την πιο ευτυχισμένη στιγμή και με μία φιλοσοφία για τη ζωή, αν όχι μόνο με κάποια πλεονεκτήματά τους. Επομένως, δεν χρειάζεται πολλή φαντασία για να καταλάβουμε πόσο πιο υπερβολικοί γίνονται αυτοί όταν μας ωφελούν. Δεν αμφισβητούμε τη χρησιμότητα των νέων τεχνολογιών και τις δυνατότητες της επιστήμης και των ειδικευμένων. Θέτουμε προς λογικό προβληματισμό:

1) Με πόσο κόστος, κόπο, χρόνο, 2) με ποιους όρους 3) με ποια αποτελέσματα μας ωφελούν 4) και σε πολλές περιπτώσεις πόσο αξιόπιστοι είναι οι άνθρωποι που μας εξυπηρετούν. 5) Αν η νομιμότητα των προϊόντων προς πώληση και των υπηρεσιών συμπίπτει με τις αυστηρές απαιτήσεις της επιστήμης για ασφαλή γνώση, 6) κατά πόσο είναι αξιόπιστοι οι έλεγχοι που γίνονται για την παραχώρηση αδειών 7) και αν έπρεπε ένα πλήθος κατασκευών, υλικών και προϊόντων να βρίσκονται στο εμπόριο ή διαθέσιμα για όλο τον κόσμο, χωρίς καμία άδεια.

Η αξιοπιστία της γνώσης, όπως αυτή διατυπώνεται μέσα στα αναγνωρισμένα βιβλία, δεν είναι οπωσδήποτε αξιοπιστία των προσώπων που έχουν εκπαιδευτεί με αυτά τα βιβλία. Κάποιοι θα απαντούσαν ότι όσοι έχουν εκπαιδευτεί για την ίδια εργασία και όσοι έχουν εμπειρία από την ίδια περιοχή έρευνας συμφωνούν μεταξύ τους και έχουν την ίδια άποψη. Ακόμα και αν

αναγνωρίσουμε τις καλύτερες προθέσεις τους, πάλι η πραγματικότητα αποδεικνύεται πιο σύνθετη και διαφορετική. Δεν είναι αρκετή η θεωρητική συμφωνία μεταξύ των ειδικών και η βαθιά γνώση τους για να κερδίσουν την τυφλή εμπιστοσύνη μας. Για την εφαρμογή της γνώσης και της πείρας μεσολαβούν επιστημονικά όργανα, εργαλεία, ο ανάλογος εξοπλισμός, χρειάζονται συνεργασίες, τεχνική υποστήριξη και σε τελική ανάλυση τα έσοδα της εργασίας. Αν τα εργαλεία λείπουν, αν τα υλικά είναι ελαττωματικά, αν τα όργανα είναι παλαιότερης τεχνολογίας και ασυντήρητα, αν οι συνεργάτες είναι ανύπαρκτοι ή λιγότερο εξυπηρετικοί, αν οι νέες τεχνικές εφαρμόζονται από λίγους που έχουν το οικονομικό πλεονέκτημα κλπ., τότε το αποτέλεσμα δεν είναι το ίδιο και εξασφαλισμένο. Τότε, η κοινή άποψη των ειδικών και η εμπειρία μένει στη θεωρία και μερικές φορές είναι το τελευταίο που θα χρειαστεί. Στην εφαρμογή της γνώσης και της πείρας **δεν λογαριάζεται μόνο τι είναι δυνατό και το καλύτερο, αλλά συνυπολογίζεται τι είναι εφικτό και πόσο στοιχίζει**. Λαμβάνονται υπόψη και πολλές ιδιαιτερότητες και η γενική άποψη χρειάζεται να προσαρμοστεί για το συγκεκριμένο πελάτη ή αποδέκτη της προσφοράς και της υπηρεσίας. Με επιστημονική γνώση και εμπειρία κατασκευάζεται ένα προϊόν (λ.χ. ένα στρατιωτικό μεταφορικό μέσο) και το ίδιο αυτό προϊόν (μεταφορικό μέσο) μπορεί πάλι με γνώση και εμπειρία να κατασκευαστεί στη χειρότερη εκδοχή του, για να στοιχίζει λιγότερο. Η άποψη όλων των ειδικών ίσως να είναι ίδια, αλλά στην πραγματικότητα ακολουθούν άλλες τεχνικές, με άλλη πρόθεση, με διαφορετικούς αποδέκτες και προοπτική, με διαφορετικές συνεργασίες και ανταγωνισμούς, με διαφορετικά υλικά και οι λύσεις που προσφέρονται δεν είναι πάντα οι καλύτερες ή για όλο τον κόσμο.

Είναι κοινό μυστικό ότι χωρίς την εξαπάτηση, πολλοί θα έχαναν τις δουλειές τους και πολλές επιχειρήσεις δεν θα άντεχαν στο μεταξύ τους ανταγωνισμό. Είναι ένα "ταμπού" στην "ελεύθερη αγορά", όπως ο πεοθηλασμός υπήρξε και είναι ακόμα ένα κοινό μυστικό, ιδιαίτερα για τις γυναίκες, το οποίο αν αποκαλυφθεί τότε θα γελοιοποιηθούμε ή θα αντιμετωπιστούμε σκληρά. Αργά ή γρήγορα οι περισσότεροι άνθρωποι βλέπουν και καταλαβαίνουν αυτό το ξεγέλασμα και πώς κάποιοι έχουν εξειδικευτεί μόνο στον τρόπο που θα κερδίσουν χρήματα και φήμη. Ασχέτως αν λίγα μπορούν να πράξουν για να αλλάξουν τις ανθρώπινες σχέσεις, διότι επιπλέον της αδυναμίας, αυτοί οι ίδιοι πέφτουν θύματα, ενώ όταν δοθεί η ευκαιρία χρησιμοποιούν τους ίδιους πονηρούς τρόπους. "*Πενία τέχνας κατεργάζεται*" ρητό το οποίο αποδίδεται στον αρχαίο ποιητή *Θεόκριτο* και όχι απαραίτητα δημιουργικές και έξυπνες εργασίες συμπληρώνουμε. Οι απάτες και οι υπερβάσεις που αποκαλύπτονται να γίνονται από υπεύθυνες ή δημόσιες θέσεις είναι σταγόνες στον ωκεανό σε σύγκριση με όσα δεν φανερώνονται ευρύτερα ή ποτέ. Θα

απαντούσαν πειστικά και με μετριοφροσύνη και όχι ευθέως όπως τα πνευματικά μέντιουμ, ότι δεν ισχυρίζονται περισσότερα απ' όσα πραγματικά μπορούν να προσφέρουν. Ωστόσο, αυτή την εντύπωση για σημαντική προσφορά καλλιεργούν έξυπνα και συχνά αφήνουν να περάσει, αναλόγως τις ανάγκες τους, τη χρονική στιγμή, πόσο κίνδυνο προβλέπουν, τη δική μας ανάγκη και πώς εκτιμούν τις αντιδράσεις και τη νοημοσύνη μας. **Βολεύει αφάνταστα να τρομάξουμε με την επιστημονική τους κατάρτιση και να ανεχθούμε την υπεροψία τους, για να κάνουμε ό,τι μας ζητήσουν.** Σε πολλές περιπτώσεις δεν μπορούν να διαβεβαιώσουν, ότι κάποια νεότερα δεδομένα δεν θα ανατρέψουν όσα γνωρίζαμε, ωστόσο αυτοί συνεχίζουν να διαβεβαιώνουν για τη γνώση τους, δεν ανέχονται τις αμφισβητήσεις και αδιαφορούν για τις ανεπίσημες απόψεις. Συμπτωματικά, η ίδια μεροληψία και παραπλάνηση γίνεται τόσο με την εκμετάλλευση της τεχνολογίας όσο και με την εμπορική προοπτική της! Μας παρουσιάζουν τα επιτεύγματά τους σαν τα αξεπέραστα, τα τελικά, τα πιο εξελιγμένα και αποκρύπτουν τα μειονεκτήματά τους, ακόμα και τις πιθανές επιπτώσεις στην υγεία των χρηστών, των πελατών και του ανύποπτου κόσμου. Την ίδια στιγμή έχουν έτοιμα τα σχέδια για τα νέα προϊόντα, τα οποία θα αντικαταστήσουν ή θα αναβαθμίσουν τα προηγούμενα και έχουν καταδικάσει να μείνουν χωρίς υποστήριξη τα διαφημιζόμενα και τα προηγούμενα προϊόντα.

Φανταστείτε έναν Η/Υ, ένα κινητό τηλέφωνο, ένα αυτοκίνητο με αξεπέραστες επιδόσεις και επιπρόσθετες χρησιμότητες. Πόσοι θα ήθελαν τις ξεχωριστές δυνατότητές τους και την αξεπέραστη επίδοσή τους και πόσα χρήματα θα πρόσφεραν, αν γνώριζαν ότι η κατασκευή έχει γίνει από μη ανθεκτικά υλικά και χωρίς πρόνοια για την επιδιόρθωσή τους, που θα χρειαστεί μετά τη σύντομη λήξη της εγγύησης; Πόσο καλύτερα είναι αυτά τα προϊόντα, όταν σε πολλές περιπτώσεις οι επιδόσεις και τα πλεονεκτήματα επιτυγχάνονται με αντάλλαγμα νέα μειονεκτήματα, την αφαίρεση μερικών δυνατοτήτων τους, ακόμα και τη γρήγορη φθορά τους; Φανταστείτε μία αναπτυσσόμενη κοινωνία με αποτελεσματική διάρθρωση υπηρεσιών και όπως επιθυμείτε. Ωστόσο χωρίς πρόνοια για τις καταστροφικές συνέπειες μίας θεομηνίας ή της ρύπανσης του φυσικού περιβάλλοντος και με υποβαθμισμένο το ενδιαφέρον για αυτές τις καταστροφικές περιπτώσεις. Τι νόημα θα έχει η οικονομική και τεχνολογική ανάπτυξη όταν ένας σεισμός ή ένας τυφώνας ή ένα μαζικό ξέσπασμα βίας θα έχει καταστρέψει σε λίγα δευτερόλεπτα όλη την υποδομή; Κάπως έτσι «ορθώνουν» οι άνθρωποι τη ζωή τους συνυπολογίζοντας μεροληπτικά την πραγματικότητα και στην πορεία βρίσκονται εμπρός σε εκπληκτικές περιπτώσεις. Για να κατασκευαστεί ένας μηχανισμός (ρομπότ) που κινείται και μοιάζει με σκεπτόμενο άνθρωπο χρειάστηκε η μακρόχρονη εμπειρία, η γνώση

και η ευφυΐα πολλών ερευνητών και όλων των ειδικοτήτων. Δικαίως θα υπερηφανευόμαστε για τις ικανότητες και τις γνώσεις μας. Για σκεφτείτε, όμως, ότι ένα ζώο και ένας αγράμματος άνθρωπος, χωρίς αυτές τις ικανότητες και τις γνώσεις μπορεί να φέρει στον κόσμο έναν άλλο άνθρωπο! Κάπως έτσι ξεγελιούνται και ονειρεύονται όσοι είναι εξοικειωμένοι και εγκλωβισμένοι στα στενά όρια μιας επιστήμης, τα οποία έχουν υψώσει σαν τείχη. Αποκτούν ισχυρή εκτίμηση για τις ικανότητές τους, την αίσθηση βεβαιότητας για το αναντικατάστατο πνεύμα τους και υποβαθμίζουν την προοπτική των εναλλακτικών μεθόδων ή μέσων για την επίτευξη των τελικών στόχων. Κάπως έτσι μεροληπτικό είναι το ενδιαφέρον πολλών ειδικών για τον οικείο χώρο τους και υπερβολική η προσδοκία τους από την πραγματοποίηση των δυνατοτήτων τους, χωρίς να συνυπολογίζουν τις παρενέργειες και την άγνοια γύρω από άλλες περιοχές της έρευνας.

Είναι συνηθισμένο, ο ειδικός με τη μεγάλη εμπειρία και γνώση του χώρου του και με τη βοήθεια της τεχνολογίας να τονίζει και να υπερβάλλει για τη σημασία του δικού του χώρου στη ζωή μας. Αγνοεί ή περιορίζει τη σημασία άλλων επιδράσεων στη ζωή, που δεν σχετίζονται πιο άμεσα με το δικό του χώρο. Ο θεολόγος θα μας τονίσει τη σημασία της θρησκείας, ο γιατρός τη βιολογική υγεία, ο ψυχολόγος την εσωτερική ισορροπία, ο κοινωνιολόγος την επίδραση του κοινωνικού περιβάλλοντος, ο λογιστής για τον έλεγχο των εσόδων-εξόδων, ο αστρολόγος για την επίδραση των αστερισμών, ο φυσικός για τις αλληλεπιδράσεις στην ύλη, ο βιολόγος για τα γονίδια και κάθε καθηγητής για το δικό του μάθημα διδασκαλίας κλπ. Εάν όλοι έχουν μονομερές δίκιο, αυτό δεν σημαίνει, ότι στην καθημερινή ολιγόχρονη ζωή μας πρέπει να επιζητούμε τη γνώση από κάθε ερευνητική περιοχή και την εφαρμογή της από τον κάθε ειδικό. Η «τελειότητα», το πιο καλό αποτέλεσμα, όπως και η απόλυτη ακρίβεια, δεν είναι πάντοτε απαραίτητα και για όλες τις περιπτώσεις, ούτε εξασφαλισμένα να επαναλαμβάνονται απεριόριστα. Κυρίως εξυπηρετούν τους διαφημιστικούς σκοπούς των εταιρειών που παράγουν και πωλούν τα προϊόντα τους ή προσφέρουν υπηρεσίες, αφού έτσι απλά αυξάνονται οι πελάτες. Ενώ μερικές φορές με αυτή την απλοποιημένη λογική, δικαιολογούνται οι αυξημένες τιμές και χρησιμοποιούνται γνωστά ονόματα που υπογράφουν σαν εγγυητές. Η καλύτερη λύση χρειάζεται σε οριακές περιπτώσεις και όταν δεν υποβαθμίζουμε άλλα προβλήματα, για τα οποία είμαστε προετοιμασμένοι. Η πλήρης βεβαιότητα, η απόλυτη ακρίβεια, η μέγιστη απόδοση και το πιο καθαρό αποτέλεσμα χρειάζονται, όταν η πιο μικρή απόκλιση και ένα μικρό λάθος μπορούν εύκολα και πιθανά να προκαλέσουν ανεπανόρθωτη ζημιά, δυσανάλογα μεγάλη οικονομική επιβάρυνση, βλάβη στην υγεία μας και την απώλεια μιας μεγάλης ευκαιρίας, όπως σε ένα διαγωνισμό ή ανταγωνισμό.

Λ.χ. για να φάμε με περισσότερη ασφάλεια και πιο γευστικά δεν έχει νόημα να πληρώσουμε εκατό φορές πιο πολύ μια σειρά από καλά πιάτα και μαχαιροπήρουνα. Αν, όμως ο σκοπός είναι η επίδειξη στους καλεσμένους και η ευχαρίστηση της μεγαλομανίας, τότε, τουλάχιστον, θα πρέπει περιουσιακά να είμαστε σε μια πλεονεκτική θέση, για να μη στερηθούμε από το καλύτερο αποτέλεσμα που θα ζητήσουμε για κάτι άλλο. Είναι σημαντικό να εκτιμούμε αν το ίδιο αποτέλεσμα μπορεί να επιτευχθεί πιο απλά και χωρίς περιττά πλεονεκτήματα ή δυνατότητες που δεν θα εκμεταλλευτούμε. Μπορούμε να συνδέσουμε ένα συνηθισμένο λαμπτήρα φωτισμού (ή να μάθουμε για μια κοινή περίπτωση) και το αποτέλεσμα θα είναι ο ίδιος φωτισμός, όπως αν τη σύνδεση πραγματοποιούσε ένας έμπειρος ηλεκτρολόγος. Η λογική να απευθυνόμαστε εύκολα και για κάθε τι στον έμπειρο και εκπαιδευμένο γίνεται παράλογη, όταν στερούμε την οικονομική δυνατότητα για άλλες πιθανές περιπτώσεις, όταν παραβιάζουμε την προτεραιότητα άλλων προσπαθειών και στόχων, χωρίς να ήταν απαραίτητο και όταν από την αβεβαιότητα υποτιμούμε τη δική μας εκτίμηση. Η εμπορική προοπτική και η οικονομική εκμετάλλευση δεν δίνει το δικαίωμα να μας «ρουφήξουν» ακόμα και τη σκέψη! Από άγνοια υποτιμούμε πόσο πιο πολύπλοκα επηρεάζονται τα πράγματα και η ζωή μας, πόσο πιο απρόβλεπτα, με πολλές λεπτομέρειες, με διαφορετικής διάρκειας και συχνότητας επιδράσεις και το κυριότερο πόσο καθοριστικά επηρεάζεται η ζωή μας από τον τρόπο που εμείς σκεφτόμαστε! **Μια χαζή σκέψη μας μπορεί να ανατρέψει γρήγορα όλα όσα επιτύχαμε με κόπο και πολύ χρήμα.** Επιβεβαίωση της μεγάλης άγνοιας των πραγμάτων, της μονομερούς θεώρησής τους, της κατάχρησης της γνώσης και της υπερβολής στις προσδοκίες είναι τα αφάνταστα και ατελείωτα, μικρά και μεγάλα, προβλήματα στην καθημερινή ζωή. Λοιπόν, πολλοί επιστήμονες και ειδικοί, μόνοι τους ή σε συνεργασία εκμεταλλεύονται την ίδια άγνοια και ανάγκες, παρόμοια όπως το κάνουν πιο φανερά οι ψευδοπροφήτες, οι παρανοϊκοί σωτήρες και όσοι επικρίνονται σαν ψευδο-επιστήμονες. **Ο φόβος, η αβεβαιότητα, η ευπιστία και οι δικές μας μεγάλες προσδοκίες προσφέρουν σ' εκείνους τη δυνατότητα να μας εκμεταλλευτούν και επιπλέον, έτσι αυτοί επεκτείνουν τη συνεργασία τους μέχρι για τις ανάγκες του κράτους και με πολιτικές σκοπιμότητες.**

Από τις πρώτες αντιδράσεις ενός ανθρώπου, όταν αμφισβητήσουμε την αξιοπιστία του και όταν του μιλήσουμε για τα λάθη και τις παραλήψεις που αυτός έκανε και για την κακή συμπεριφορά του, είναι να παρατηρήσει επίσης λάθη σε εμάς ή να τα εφεύρει και να τα υποψιαστεί. Αυτός είναι ένας συνηθισμένος τρόπος αντίδρασης, από τους πρώτους που σκέφτεται ένας άνθρωπος, από την παιδική ηλικία ακόμα. Έτσι αυτός επιτυγχάνει το θόλωμα και τη σύγχυση στη σκέψη, όπως η σουπιά θολώνει τα νερά για να ξεφύγει. Πραγματικά

είναι σχεδόν αδύνατο να πείσουμε κάποιον και να του περάσουμε την άποψή μας για τις επιλογές του, ιδιαίτερα όταν εκφραστούμε επιθετικά ή όταν ο άλλος αντιληφθεί ότι προσπαθούμε να του ακυρώσουμε αυτά τα οποία πιστεύει για επιτυχίες του ή όταν εκείνος αντιληφθεί εμπόδια στον τρόπο ζωής του και ανεπιθύμητες αλλαγές. Ίσως θα χρειαστεί να φανούμε με τις καλύτερες προθέσεις και να πείσουμε για τα άμεσα οφέλη ή κέρδη που θα αποκομίσει -αν γίνεται να τον χρηματίσουμε- προκειμένου να μας ακούσει χωρίς να αντιδράσει και, πάλι, θα το σκεφτεί αν θα συμφωνήσει, αν θα συζητήσει περισσότερο και αν θα αποφασίσει ειλικρινά να σκεφτεί περισσότερο. Ο έμπειρος απατεώνας γνωρίζει καλύτερα απ' όλους την εγωκεντρική ψυχοσύνθεση του ανθρώπου, την ανασφάλεια και μαζί τη μεγαλομανία του. Όποιος δεν τη γνωρίζει καλά, ας δοκιμάσει να εξαπατήσει έναν άλλο άνθρωπο πρόσωπο με πρόσωπο... Το πρώτο που θα παρατηρήσει είναι, ότι χρειάζεται να κερδίσει την εμπιστοσύνη και τη θετική εντύπωση και ότι αυτό δεν γίνεται πληγώνοντας και ανησυχώντας την ψυχή του άλλου. Αντιθέτως, θα χρειαστεί να καλλιεργήσει την αισιοδοξία, με χαμόγελα, με ωραίο ντύσιμο και να τον καθησυχάσει. Και όσο το επιτυγχάνουμε, δείχνουμε τον καλύτερο εαυτό μας, μέχρι να γίνει κάτι που θα προκαλέσει υποψίες και θα αποκαλυφθεί το ψέμα. Μετά δύσκολα θα μπορούμε να συνεχίσουμε το πειστικό παραμύθι μας. Τα χαμόγελα και οι υποσχέσεις θα σταματήσουν και θα εξαφανιστούμε. Όμως, συχνά, ο υπαίτιος δεν είναι μόνο ο απατεώνας αλλά και το θύμα με την ανοησία του, με την ανασφάλειά του και με την υπερβολική προσδοκία του και μερικές φορές, το θύμα δεν ήθελε να δει την αλήθεια, όταν την άκουσε με άσχημο τρόπο από κάποιον ειλικρινή άνθρωπο. Να, λοιπόν, με μια πιο συγκεκριμένη περίπτωση, τι εννοούμε "Ηθική σε σύζευξη με τη σκέψη". Είπαμε: όταν είσαι καλός χωρίς σκέψη και γνώση, όταν σχηματίζεις βεβαιότητα χωρίς έρευνα, όταν άλλα ακούς, άλλα καταλαβαίνεις και άλλα λες, τότε χωρίς να το αντιληφθείς μπορεί να γίνεις μέχρι στενός συνεργάτης και συνένοχος στα σχέδια των απατεώνων. Αυτές τις πνευματικές αδυναμίες και την εκπαιδευμένη λογική του απατεώνα, εκτός από θεμελιακά ζητήματα για το ρόλο ενός κράτους, αξίζει να τα σκεφτούν καλύτερα οι νέοι γονείς. Ιδιαίτερα εκείνοι οι οποίοι δημιουργούν σχέσεις ανταγωνισμού για την αξιολόγηση και δεν αντιλαμβάνονται την ομορφιά της ζωής χωρίς την προβολή του «εγώ» τους. Καταπιέζουν τα παιδιά τους για να αποδώσουν ως καλύτεροι μαθητές στο σχολείο, νομίζουν ότι μια εκπαιδευτική αποτυχία κάνει πιο αβέβαιο το μέλλον, απογοητεύονται αυτοί οι ίδιοι και τα παιδιά τους και είναι έτοιμοι για μεγάλες θυσίες, προκειμένου να ολοκληρώσουν όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Το εξαπλωμένο φαινόμενο της εξαπάτησης, της απόκρυψης και της κατάχρησης των πλεονεκτημάτων για την εκμετάλλευση των αδυναμιών, έτσι

όπως γίνεται με την κάλυψη των νόμων και χωρίς τα σημάδια της βίας, δεν θα ερμηνευτεί σωστά αν βγάλουμε το συμπέρασμα για ένα καθαρό διαχωρισμό σε απατεώνες και σε θύματα με αδυναμίες. Η εξαπάτηση και η εκμετάλλευση δεν είναι επιλογή μιας κοινωνικής ομάδας ή μερικών πονηρών ανθρώπων, που έχουν συγκεκριμένα πλεονεκτήματα ή ορισμένες προϋποθέσεις. Ξεκινάει με τη δόλια λογική και από τη συμπεριφορά κάθε ανθρώπου που εξαναγκάζεται σε δράση με εξωτερικές αξίες και για το ξεπέρασμα των ανασφαλειών του, ενώ φανερώνεται δημόσια, με ομαδική δράση και από ηγετικές θέσεις: 1) Ξεκινάει με άγνοια και με την αντίθετη εκτίμηση μιας προσφοράς, 2) με επίγνωση αλλά χωρίς δισταγμό, όταν οι νόμοι δεν εμποδίζουν και ευνοούν αυτή τη δράση, 3) με επίγνωση και χωρίς δισταγμό να παραβιαστούν ακόμα και οι νόμοι. Αυτοί οι οποίοι καταχρώνται τα πλεονεκτήματά τους, που αποκρύπτουν τη δυσφημιστική αλήθεια, που μεροληπτούν από την υπεύθυνη θέση τους και εκμεταλλεύονται την ανάγκη του άλλου ή την έλλειψη μιας εναλλακτικής επιλογής, αυτοί οι ίδιοι γίνονται επίσης θύματα εκεί που μειονεκτούν, όταν συνεργαστούν, όταν γίνουν πελάτες και όταν χρειαστεί να εξυπηρετηθούν. Και αντίθετα, αυτοί οι οποίοι είναι θύματα εξαπάτησης και εκμετάλλευσης επίσης ενδέχεται να συνεργάζονται, να συμμετέχουν και να εμφανίζονται σαν απατεώνες και με πονηριά, με ή χωρίς επίγνωση. Η εξαπάτηση και η εκμετάλλευση της αδυναμίας γίνονται ακόμα και στην απλή προσωπική σχέση μας με έναν μόνο άνθρωπο, που μπορεί να είναι και ο/η σύζυγός μας. Υπό άλλες συνθήκες και αργότερα στο μέλλον, οι συνηθισμένοι άνθρωποι και τα πιο αξιολύπτα θύματα δεν αποκλείεται να βρεθούν σε υπεύθυνη θέση και τότε να φανερωθεί πιο εξαπλωμένα, η αδίστακτη συμπεριφορά την οποία οι ίδιοι καταδίκασαν. Άνθρωποι με μεγάλη οικονομική άνεση και σε ηγετικές θέσεις είναι το ίδιο ευάλωτοι για να πέσουν θύματα εξαπάτησης και εκμετάλλευσης και, πολλές φορές, πιο εύκολα και με περισσότερη ζημιά στη ζωή τους. Διότι, μπορούν και συνεργάζονται και εξυπηρετούνται από πιο επιτυχημένους και διαφημισμένους επαγγελματίες, με πιο σύγχρονα μηχανήματα και νέες τεχνικές και από τα κορυφαία ονόματα. Δηλαδή από εκείνους που θεωρούνται οι πιο αξιόπιστοι, πρωτοπόροι, οι οποίοι διαφημίζονται και προτείνονται από γνωστά πρόσωπα, και συνήθως γι' αυτό πληρώνονται πανάκριβα ή με άλλα σημαντικά ανταλλάγματα. Και ακριβώς εκεί που η εμπιστοσύνη είναι η πιο μεγάλη, τυφλή και σχηματίζουμε την άποψη ότι βρισκόμαστε σε πλεονεκτική θέση, την οποία όλοι θα ζήλευαν, τότε κινδυνεύουμε να χάσουμε περισσότερα χρήματα, να φανερώσουμε τα μυστικά μας, να πέσουμε θύματα εκβιασμού, να χρησιμοποιηθούμε σαν πειραματόζωα και να μας δελεάσουν!

